

[Rasmussen (Gylling).]

Grænse for alting. Jeg synes, at Udviklingen nu ad frivillig Vej er gaaet saaledes, at Landbruget stadig, jeg vil ikke sige er gaaet i Spidsen med at indføre kortere Arbejdstid her i Landet — det er det selvfølgelig ikke —, men er fulgt nogenlunde trofast med, saa godt som det kan gøres, idet Landbruget nu en Gang ikke kan sammenlignes med en Række af de Erhverv, i hvilke man har meget lettere ved at gennemføre kortere Arbejdstid, fordi Arbejdet er mere effektivt. Jeg kan fastslaa, at der paa Frivillighedens Grund er opnaaet længere Ferie, større Løn og bedre Arbejdsforhold for Medhjælpere i Landbruget. Det kan man vist sige uden at overdrive. Ikke desto mindre har Landbruget for Tiden vanskeligt ved at faa den nødvendige Arbejdskraft og vil maaske ogsaa have det fremefter. Man behøver bare at læse Bladenes Spalter igennem for at se, hvor mange der søger Folk. Jeg ved selv, hvor vanskeligt det Forhold er. Var der saa Mulighed for, at man ved at forkorte Arbejdstiden noget havde løst dette Problem, kunde det være en Overvejelse værd, endskønt jeg indrømmer, at det vil være meget vanskeligt at indføre en kortere lovfæstet Arbejdstid. Men det er slet ikke Sagen. Det vil ikke nytte at forkorte Arbejdstiden, som det her foreslaas, og man kan heller ikke sammenligne Arbejdsforholdene i Landbruget med dem i en Række andre Erhverv. Der er lange Perioder af Aaret, i Aar hele Marts, hvor der slet ikke er Grund til en 8 Timers Arbejdsdag og den heller ikke overholdes. Der er ikke meget at bestille, naar Vinteren bliver ved saa længe, som den har gjort i Aar, og der findes mange Dage, hvor Vanskeligheden bestaar i at finde paa en Beskæftigelse for Medhjælpere, og det bør der ogsaa tages Hensyn til, naar man sammenligner Landbrugets Arbejdsforhold med andre Erhvervs.

Jeg skal gøre nogle enkelte Bemærkninger om selve Lovforslaget og paapege nogle efter min Mening Urimeligheder, som det vil medføre, hvis man gennemfører det.

I § 2 siges det, at Arbejdstiden saa vidt muligt skal fastlægges mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 18 Aften. For Staldkarle, Fodermestre og kvindelige Medhjælpere kan det fraviges, men dog ikke paa anden Maade end, at den samlede Arbejdstid bliver som anført. Dette kan maaske lade sig gennemføre — hvis man ellers mener, man har Raad til det —, naar det gælder større Ejendomme, hvor man har Fodermester og Staldkarl og maaske andre Medhjælpere, men det er kun en begrænset Del af Landbruget, der

har Arbejde til disse to Kategorier. I Titusindvis af de almindelige Bøndergaardere her i Landet har man kun 1, allerhøjest 2 Medhjælpere — det kan være vanskeligt nok at faa fat paa dem i disse Dage —, og dér kan dette Krav ikke efterkommes ved, at man skifter Tid; der skal ny Arbejdskraft ind. Hvor der kun findes 1 Medhjælper i Forvejen, skal han være til Rede til at udføre det Arbejde, der kræves, enten om Aftenen eller om Morgen. Men hvor det drejer sig om en levende Besætning, kan man ikke lukke Døren for Kostalden eller andre Stalde Kl. 5 eller 6 om Aftenen og saa først møde igen Kl. 7 næste Morgen. Der skal være en vis Afstand mellem Malkningerne. Det er ikke saaledes, at man kan malke 3 Gange i Træk og saa lade være en Dags Tid eller to. Det vilde være en Fordel, men det kan man ikke. Det skal der tages Hensyn til, og det lader det ikke til, man har over tænkt ved Affattelsen af § 2.

Jeg ser nok, at det siges i § 3, at man ved Godtgørelse for Overarbejde kan faa dette Arbejde udført, men det kan ikke lade sig gøre, hvor der kun er en enkelt Medhjælper; saa skal han have Overarbejde hver Dag, og det er vel ikke Meningen med den forkortede Arbejdstid. Vi kan ikke medvirke til Gennemførelse af dette Forslag i den foreliggende Skikkelse.

Det var en besynderlig Tale, den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, det ærede Medlem Hr. Chr. A. Christiansen, kom med. Nu er det jo saaledes, at naar en Minister fremsætter et Lovforslag, ledsages det af en Række Bemærkninger, som i nogen Grad gør Rede for, hvad der er Forslagets Mening, og henviser til de forskellige Ting, det kan være rimeligt at gøre opmærksom paa i Forbindelse med Lovforslagets Paragraffer. Her hørte vi en Tale, som mindede om de gamle Almanakker; man læste som Barn, og som fremstillede Forholdene inden for Landbruget paa samme urimelige Maade. Der blev henvist til Tiden før Bondestandens Frigørelse, til Stavnsbaandsperioden. Naar man ved, hvorledes Forholdene, heldigvis, er Titusinder af Steder ude i det danske Landbrug, hvor Medhjælpere og Ejer gaar Side om Side ved en Række af de Arbejder, der skal udføres, hvor man taler sig til Rette baade om en rimelig Fritid og om, hvordan Arbejdet skal udføres, saa er det besynderligt at høre de Betragtninger, som det ærede Medlem fremførte med Hensyn til Medhjælpernes Forhold i Øjeblikket.

Jeg kan slutte mig til den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti, naar han protesterer mod det ærede Medlem Hr.